

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Religiosa formido.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

desinamus animal adeo ignobile generosissimo omnium infestum esse, scimus etiam Culices in Leo-
num greges petulanter adeo ferocire, ut eos magna interdum clade ad interneccionem adigant. Inter
enim arundineta Mesopotamia Leones innumeri juxta fluminum ripas & fruteta vagantur, eo tem-
pore quo hyemis clementia ibi molissima est, semper innocui: verum ubi per æstatem cælum exar-
ferit, regionibus iis æstu candefactis ambustisque propemodum, ipsi tam vapore sideris, quam mul-
titudine culicum agitantur, quorum densissimis examinibus per eas terras omnia referta sunt: qui
quidem ad splendorem oculorum, tanquam ad humidiora membra convolantes eos appetunt, pal-
pebrarum libramenti mordicus insidentes. Hinc Leones cruciati diutius, aut fluminibus, ad quæ re-
mediû causa confugiunt, absorbentur, aut amissis oculis immanius efferascunt: quod ni fieret, omnis
ea quæ ad Orientem late diffunditur plaga, hujusmodi bestiis oppleretur. Id sibi compertum esse te-
statur Ammianus Marcellinus Rerum gestarum libro 18.

SUPER IGNE SOLICITUS. CAP. XI.

Atque hoc quidem animal, quod ignem ingenitum, & in ipsis ossibus abstrusum gestat, ignem ta-
men præcipue formidat, adeo ut nihil æque vereatur, atque prætentas faces, quibus ad ferro-
ciam ejus domitandam nihil efficacius, quod & Homerus testatur eo carmine:

*Καυόμεναι τε δέται τὰς πῦρσι δούμενός περ.
Ar dentes que faces, quas quamvis sciat, horret.*

Et Pindarus Nemeis: πῦρ δὲ πανηγυρὶς θρασυμαχῶν τε λέοντων ὄνυχας ὀξυτάτους, ἀκμάδων τε δεινοπέ-
πων γόλους ὀδόντων. In cuius trepidationis admirationem adducti Aegyptii sacerdotēs, hominem su-
per igne formidolose sollicitum, & quasi vesaniemem, ostendere si vellent, Leonis simulachrum, & fa-
culam pingebant. Id nos vix autoribus credebamus antequam & Florentia, & demum Romæ Leo-
nes hac potissimum ratione domari conspiceremus. Simulacrum hoc in marmore cæsum Romæ vidi
via Leoniana, quæ ad popularem ædem ducit, erutum frustum ex Augustorum mausoleo. Leo erat
humi sessitans capite sublato, & in tergus verso: in transversum adsculpta erat fax pinea cum nuce in
summo capulo, tanquæ a face in Leonis tergus porrigebatur. Quamvis vero apud authores scriptum
repererim, nihil aliud ex hieroglyphico hujusmodi significari, quam, uti dicebamus, eum qui super
igne pavidus esset: si tamen liceat mihi sententiam his meam admiscere, rei istius interpretationem
esse dixerim, edomitum furorem. Causam cur ita ignem expavescat Leo, Peripatetici eam afferunt,
quod ejus animalis vis præcipua in oculis consistat: quippe oculos siciores calidioresq; habent, ii
maxime omnium ignem averfantur. In idem verò significatum adduci possit illicis folium Leonino
pedi subjectum: siquidem Magi ferunt Leonem iliceo folio calcato torpescere: eandemque vim esse
folio scillæ traditum à Zoroastre, non illo inquam antiquo, sed qui post Plutarchum fuit.

RELIGIOSA FORMIDO. CAP. XII.

Et ne longius à Leonina formidine digrediamur Gal-
lum^a is identidem, & præcipue album, ut Ambrosius
ait, à quo etiam Pythagoras abstinendum^b jubet, mirum
in modum perhorrescit; quod pro symbolo colendæ
divinitatis accipi quidam prodidere. Siquidem Gallus,
de quo Lucretius,

*Quem nequeunt rabidi constare Leones
Inque tueri, ita continuo meminere fugat.*

divinum quiddam præ se fert, uti latius in Commenta-
rio de volucre ea perscripto, disseruimus. Divinita-
tem vero omnis terrena potestas reformidat, ac reve-
retur. Leones porro cum Deum matri sint dedicati,
Terræ ipsi additi intelliguntur, & superius bonam
Leonis partem, quippe quod à júbis est reliquum, ter-
ram præ se ferre dicebamus. Sed enim aliam hujus for-
midinis causam adducit Proclus libello de Magia, ait enim Gallum & Leonem præcipue solaris
esse

Simula-
crum Romæ
in Via Leo-
niana.

^a Plinius
ubi supra.
^b Galus cur
Leonis for-
midabilis
sit.
^c Quod
mensi sacer
& horarum
numerus sit.

- A esse animalia: sed cur Gallum Leones vereantur, non posse nos à materia sensive rationem assignare, sed à superni tantum ordinis contemplatione: qua scilicet, præsentia visve solaris virtutis magis Gallo infusa sit, quam Leoni concessa, quod ex eo conjectare videtur, quod exploratum omnibus est, applaudere illum hymnis surgenti Soli, quasque jubar ejus advocare, eo præsertim tempore, quo ex medio Antipodum caelo digressus ad nos descendit. Afirmat etiam solares quosdam Angelos in Galli effigie nonnunquam apparuisse, qui cum in se sine forma sint, nobis tamen, qui sumus in certam effigiem informati, formale præditos ea videndos exhibuere. Contra vero Dæmones nonnunquam Leonina fronte visos, qui objecto Gallo repente in auras evanuerint: quare solent etiamnum diebus his superstitionis ejus studiosi, gallinaceum pullum in pelliciendis eis consilii causa præmacitare. Ad hæc tradunt Græcorum nonnulli, qui doctrinam Ægyptiorum sequuntur, animam Cecropis, quem in Leonem transmutatum credebant, immolatis Gallis gallinaceis, characteribus quibusdam subscriptis evocari, seque illam eis ostendere: quod tamen esse ludibrium Aneius Euxitheus affirmat, Dæmonesque ita nos præstigijs fallere contendit. Quod vero Dæmones, qui
- B Leonina fronte apparuerint, objecto evanescant Gallo, inde procedere dicit Proclus, quod in eodem ordine constituta, quæ inferiora sunt, superiora semper vereri coguntur. Quemadmodum plerique viri, dum virorum divinorum imagines intuentur, hoc ipso aspectu vereri solent aliquid turpe perpetrare. Lucretius vero ex sectæ suæ præceptis ait esse:

— Gallorum in corpore quadam
Semina, quæ cum sunt oculis immissa Leonum
Pupillas interfodiunt, acremque dolorem.
Præbent, ut nequeant contra durare feroces.

Cecropis
animas
evocans.

Mirum vero quod veteres observarunt, Leonem etiam herbam ita nuncupatam, quæ furculis sese circumplicando plurimum nocet, Gallum ita abhorre, ut si puella adhuc intacta, menstrua tamen, nuda passis crinibus leguminum segetem circumeat, Gallum in manibus habens, exarescat gramen id, profusque deficiat. Id quaecunque est, à Democrito tamen traditum est, ut asserit Sotion. Sed qui alieniores à superstitione sunt, arcanamque naturæ vim quandam contemplantur. Semina a junct

- C Galli sanguine contingi debere, hæcque ita fata ab Leone herba nulla postmodum injuria affici.

INUNDATIO. CAP. XIII

- Incrementum vero Nili, quem Num Ægyptiaca lingua nuncupant, quod apud nos significat, Novum atque recens, ostendere cum vellent, Leonis identidem hieroglyphicum faciebant: quippe cum Sol Herculei Leonis terga adit, Nili diluvium excitat, duplumque recentis aquæ Sole in eo signo commorante sæpius exundat; quæ vis aquæ per spatiosam Ægypti planiciem late diffusa, solum ea fertilitate gravidum reddit, qua non ipsi tantum indigenæ sibi alimenta colligunt, sed magnam orbis partem fame levant. Propter eam vero aquarum redundantiam, quam Leonis beneficio consequi se quotannis experiuntur, institutum est, & apud gentes omnes uno jam consensu receptum ut canales, tubique & siphones, qui aquam eructant, per terebrata foramina in Leonina capita ad id locis opportunis adsculpi solita, aquam immittant, quæ inde ex Leonis ricibus evomi videatur. Quæ ratione autem capita ea Leonum in simis præcipue constituenda sint, quoque ordine disponenda, atque, ut ea tantum quæ contra columnas fuerint, per terebrari debeant ad canalem usque qui cœlestem
- D aquam ex tegulis excipit, reliquis inter hæc solidis, uti quæ cadit vis aquæ per tegulas in canalem ne deiciatur per intercolumnia, neve transeuntes perfundat, sed ea tantum, quæ sunt contra columnas, ex ore ructus aquarum emittere debeat, Vitruvius late docet. Observaverat siquidem is, aquarum redundantiam per Leonem apud Ægyptios significari, atque hoc in omnibus antiquorum ædificiis fieri passim viderat. Et ut semel dicam, fontes & aquarum tubi, qui ab aquæductibus quibuscunque prominebant, Leonis figuris ornabantur: ut qui fons admirabili opere Viterbii antiquam hanc disciplinam ostentat. Et ut alia dissimulem, Romæ in Area Lateranensi Leones duo sunt nigri lapidis ante aneam M. Aurelii statuam positi, qui dubio procul fontibus inserviebant. Indicia sunt ora per terebrata in a daperto ricu, & inferne foramina in guttur usque immissa, & inter pedes pro pectore canaliculus excipiundæ aquæ dimittundæque; intercavatus. Tale aliquid observavi in agro Brixiano extra

Leonina
capitis a-
quas eru-
dantia.

Leonum
figies in
tubis.

B

portam